

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget tilsigter først og fremmest en *ændring af straffelovens bestemmelser om dansk straffemyndighed* (jurisdiktionskompetence), det vil sige de danske domstoles internationale kompetence til at behandle straffesager. Ændringen skal muliggøre, at der i større omfang end i dag kan ske retsforfølgning af personer, som opholder sig her i landet, for alvorlige forbrydelser, som de pågældende har begået i udlandet.

En gennemførelse af lovforslaget er endvidere en *forudsætning for Danmarks ratifikation af nogle internationale konventioner om tortur og terrorisme*. Det drejer sig om De forenede Nationers konventioner mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og mod gidseltagning og om den internationale konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, som er udarbejdet i Det internationale Energiagenturs regi.

Dernæst tilsigter lovforslaget på baggrund af nordiske drøftelser en *ændring af loven om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v.* Hensigten med denne del af forslaget er at skabe mulighed for at fuldbyrde »*vitene*« (en særlig slags tvangsbøder), som i Finland eller Sverige er pålagt for overtrædelse af forbud efter den svenske eller finske markedsføringslovgivning m.v.

2. Gældende ret i Danmark og de øvrige nordiske lande.

2.1 *De gældende bestemmelser om dansk straffemyndighed*, dvs. spørgsmålet om, hvilke strafbare forhold der kan påtales her i landet, findes i straffelovens §§ 6–8. Disse regler indebærer i hovedtræk følgende:

a) Handlinger, som begås på dansk territorium, er altid undergivet dansk straffemyndighed uanset gerningsmandens nationalitet, jfr. straffelovens § 6 (*territorialprincippet*).

b) Handlinger, som begås uden for dansk territorium af en person, som er statsborger eller bosat i Danmark eller et af de andre nordiske lande, er undergivet dansk straffemyndighed efter bestemmelserne i straffelovens § 7 (*personalitetsprincippet*).

c) Handlinger, som begås uden for dansk territorium af en person, der ikke er statsborger i eller har bopæl i Danmark eller et af de andre nordiske lande, er kun undergivet dansk straffemyndighed, hvis de særlige betingelser i straffelovens § 8 er opfyldt (*real- eller beskyttelsesprincippet*).

Den gældende bestemmelse i straffelovens § 8 indebærer som nævnt, at handlinger, der er begået i udlandet, i visse tilfælde er undergivet dansk straffemyndighed, uanset hvor gerningsmanden hører hjemme. Straffelovens § 8 er udtryk for det såkaldte real- eller beskyttelsesprincip, hvorefter handlinger, som er begået i udlandet, inddrages under en anden stats straffemyndighed, når de er rettet mod interesser, som denne stat har en særlig interesse i at værne om. Udviklingen siden vedtagelsen af straffeloven i 1930 viser, at lovgivningsmagten har fundet det nødvendigt – ikke mindst af hensyn til den internationale interesse i bekæmpelsen af de alvorligste forbrydelser – at udvide kredsen af de interesser, som værnes gennem bestemmelsen i straffelovens § 8.

De handlinger, der er omfattet af den gældende § 8, er dels handlinger, der på nærmere angiven måde krænker den danske stat eller danske statsborgere (stk. 1, nr. 1–3) og dels visse forbrydelser af kvalificeret grovhed, som ved internationale konventioner, der er ratificeret af Danmark, er undergivet såkaldt universel jurisdiktionskompetence (stk. 1, nr. 4–8).

Bestemmelserne i stk. 1, nr. 4–8, er indsat successivt i straffeloven i forbindelse med dansk ratifikation af de pågældende konventioner.

Ved lov nr. 95 af 29. marts 1972 om ændring af borgerlig straffelov (Kapring af luftfartøj) indsattes således bestemmelsen i § 8, stk. 1, nr. 4 (Folketingstidende 1971–72, sp. 950, 1975, 3893 og 4187;